

Sygn. akt III AUa 772/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek (spr.) del. SSO Gabriela Horodnicka – Stelmaszczuk
Protokolant:	sekr. sąd. Karolina Popowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014 r. w Szczecinie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 czerwca 2013 r. sygn. akt VII U 2320/12

1. oddala apelację,
2. przyznaje radcy prawnemu R. Ś. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 (sto dwadzieścia złotych) powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Romana Mrotek SSA Barbara Białecka del. SSO Gabriela Horodnicka

– Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 772/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1.03.2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. P. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony podniósł, że w 1994r. uległ wypadkowi w drodze ze szkoły do domu i od 16 roku życia jest osobą niepełnosprawną. W momencie zdarzenia był uczniem szkoły podstawowej, nie miał możliwości uzyskania wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie i wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił żadnych okresów składkowych i nieskładkowych.

Na rozprawie z dnia 23.04.2013r. ubezpieczony podał, że domaga się prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy ze względu na brak słuchu, utratę węchu od dnia wypadku, który miał miejsce w październiku 1994r. Nadto jest alkoholikiem i ma padaczkę alkoholową, choć też przeszedł terapię odwykową. Pierwsze jego zatrudnienie było w zakładzie karnym w 2003r.; do tego czasu nie uczył się, nie pracował i nie zdobył zawodu (k.93-94).

W toku procesu pełnomocnik ubezpieczonego wskazał brakujące okresy zatrudnienia ubezpieczonego i wyjaśnił, że do pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczonego doszło w okresie zatrudnienia, tj. 1.05.2007r. – 16.10.2007r., w wyniku czego orzeczeniem z dnia 16.10.2007r. zakwalifikowano ubezpieczonego do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W przypadku powstania niezdolności do pracy przed 20 rokiem życia, jak to ma miejsce w przypadku ubezpieczonego, wystarczy rok okresów składkowych i nieskładkowych. Pełnomocnik ubezpieczonego wniósł zatem o przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (k.75 -83 i k. 103).

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 7.06.2013 roku oddalił odwołanie ubezpieczonego (pkt I orzeczenia) i rozstrzygnął o kosztach zastępstwa procesowego z urzędu (pkt II wyroku).

Z ustaleń przyjętych w tej sprawie wynika, że M. P. urodził się (...) roku, nie posiada wyuczonego zawodu. W dniu 12 października 1994 roku podczas powrotu ze szkoły do domu uległ wypadkowi komunikacyjnemu. Ubezpieczony od 2003 roku do marca 2011 roku przebywał z przerwami w zakładzie karnym, gdzie odbywał kary pozbawienia wolności. W trakcie pobytów w zakładzie karnym pracował : od 18 grudnia 2003 roku do 30 kwietnia 2004 roku, od 5 czerwca 2004 roku do 2 września 2004 roku, od 1 maja 2007 roku do 16 października 2007 roku, co po zsumowaniu tych okresów daje łącznie rok i 27 dni okresów ubezpieczenia.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i wskazując na treść art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwaną dalej ustawą emerytalną - jednocześnie przytoczył ich treść. Sąd meriti wskazał, że prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy związane jest z ubezpieczeniem rentowym, które obejmuje ryzyko powstania niezdolności do pracy. Dlatego został wprowadzony wymóg posiadania odpowiednio długiego okresu ubezpieczenia przed zdarzeniem, w następstwie którego powstaje prawo do świadczeń z tego ubezpieczenia. Wymagany okres ubezpieczenia wymieniony w art. 58 ust.

1 ustawy emerytalnej uzależniony jest od wieku, w którym ubezpieczony stał się niezdolny do pracy. Okres ten wynosi:

- 1 rok – jeśli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat,
- 2 lata – jeśli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat,
- 3 lata – jeśli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat,
- 4 lata – jeśli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat,
- 5 lat – jeśli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

W przypadku więc powstania niezdolności do pracy przed ukończeniem 20 lat, wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi rok (pkt 1), a w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała po ukończeniu np. 30 lat, okres ten wynosi 5 lat (pkt 5). Zróżnicowanie to wynika z obiektywnych możliwości objęcia ubezpieczeniem społecznym, które może nastąpić najwcześniej po osiągnięciu wieku, w którym można rozpocząć zatrudnienie (16 lat) lub po ukończeniu nauki. Ustawodawca przyjął bowiem, że okres ubezpieczenia (łącznie z okresami nieskładkowymi) dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy przed ukończeniem 20 lat wynosi minimum 1 rok. Jeżeli ubezpieczony ma taki okres składkowy i nieskładkowy wymagany jest dodatkowy warunek powstania niezdolności do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu, a zatem niekoniecznie w okresie ubezpieczenia.

Jeśli ubezpieczony nie osiągnął wyżej podanego okresu składkowego i nieskładkowego uzależnionego od wieku, w którym powstała niezdolność do pracy, to warunek posiadania tego okresu uważa się za spełniony, jeżeli został on zgłoszony do ubezpieczenia społecznego: przed ukończeniem 18 lat życia, albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub szkole wyższej raz do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy, bądź z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe art.58 ust.3 cyt. wyżej ustawy. Warunek dotyczący posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego nie jest wymagany w sytuacji, gdy niezdolność do pracy jest spowodowana wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy. Ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu skutków wypadku w drodze do pracy lub z pracy zaistniałego po dniu 31 grudnia 2002 r., prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje również w przypadku, gdy ubezpieczony nie udowodnił wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego.

Sąd meriti dokonując ustaleń w przedmiocie oceny, czy został spełniony warunek udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze wymaganym do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, oparł się na dostarczonej do sądu przez ubezpieczonego dokumentacji - zaświadczeniach o wykonywaniu pracy wystawionych przez pracodawcę wnioskodawcy - Zakład Karny w G. i ustalił na tej podstawie, że M. P. podczas odbywania kary wolności przepracował łącznie 1 rok i 27 dni i w takim wymiarze wykazał okres ubezpieczenia.

W wyniku dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, iż ubezpieczony nie spełnia warunku z art. 58 ust 1 pkt 1 cytowanej ustawy, jak również z art.58 ust.2 cyt. ustawy. Okresy wykazane ww. dokumentacją nie dają podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji w kierunku postulowanym przez ubezpieczonego. M. P. legitymuje się udokumentowanym stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 1 roku i 27 dni, ale staż ten nie został osiągnięty przez ubezpieczonego przed ukończeniem przez niego 20 roku życia, tj. przed 5 kwietnia 1998 roku. Zgodnie bowiem z zaświadczeniami zakładu karnego, ubezpieczony pierwsze zatrudnienie podjął dopiero w grudniu 2003 roku, a zatem już po ukończeniu 25 lat.

Wobec ustalenia, że ubezpieczony nie spełnił przesłanki posiadania stażu ubezpieczeniowego niezbędnego do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zbędne stało się dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii, laryngologii, chirurgii i psychiatrii na okoliczność, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy przed ukończeniem 18 roku życia oraz na okoliczność pogorszenia się jego stanu zdrowia w okresie podjęcia zatrudnienia, która to okoliczność w sytuacji gdy całkowita niezdolność do pracy powstała przed 18-tym rokiem życia stanowi przesłankę uzyskania prawa do renty, oraz zwrócenie się do placówek medycznych o dokumentację medyczną dla wykonania tej opinii.

Z tych przyczyn, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zaskarżył całości ubezpieczony wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji

do ponownego rozpoznania.

Rozstrzygnięciu Sądu Okręgowego apelujący zarzucił następujące uchybienia:

1. naruszenie prawa materialnego, to jest art. 58 ust. 1 pkt. 1 ustawy emerytalnej skutkujące naruszeniem art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez błędną wykładnię art. 58 ust. 1 pkt. 1 cyt. wyżej ustawy polegającą na przyjęciu,

że w sytuacji, gdy niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat, warunek uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w postaci posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego (art. 57 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy) wynoszącego 1 rok musi być spełniony już przed ukończeniem przez ubezpieczonego 20 lat, gdy tymczasem wykładnia ta nie znajduje normatywnego uzasadnienia zarówno w literalnym brzmieniu art. 58 ust. 1 pkt. 1 cyt. ustawy, jak również w treści art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż jej zastosowanie przez Sąd I instancji bezpodstawnie ograniczyło konstytucyjne prawo obywatela do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo (art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej),

2. naruszenie przepisu postępowania to jest art. 227 k.p.c. poprzez bezzasadne

(na skutek błędnego ustalenia, że ubezpieczony nie spełnił przesłanki posiadania stażu ubezpieczeniowego niezbędnego do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy) uznanie przez Sąd I instancji za zbędne dopuszczenie zawnioskowanego dowodu z opinii biegłych sądowych w zakresie neurologii, laryngologii, chirurgii

i psychiatrii, a w konsekwencji bezzasadne oddalenie tego wniosku dowodowego.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wyprowadził z nich należycie uzasadnione wnioski, które następnie stały się podstawą do wydania orzeczenia przez Sąd Apelacyjny bez potrzeby ich uzupełniania bądź korygowania. Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd I Instancji wskazał dowody, w oparciu o które zrekonstruował stan faktyczny, dokonał ich oceny przez pryzmat wiarygodności i mocy dowodowej, nie przekraczając przy tym zasady swobodnej sędziowskiej oceny dowodów.

Przepis art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uzależnia prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od spełnienia trzech warunków. Pierwszym z nich jest niezdolność do pracy (pkt 1), drugim posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego (pkt 2), a trzecim powstanie niezdolności do pracy w okresie ubezpieczenia lub w jednym z wyszczególnionych wyczerpująco okresów nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy do ustania tych okresów (pkt 3). Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy związane jest z ubezpieczeniem rentowym, które obejmuje ryzyko powstania niezdolności do pracy. Dlatego został wprowadzony wymóg posiadania odpowiednio długiego okresu ubezpieczenia przed zdarzeniem, w następstwie którego powstaje prawo do świadczeń z tego ubezpieczenia. Wymagany okres ubezpieczenia wymieniony w art. 58 ust. 1 uzależniony jest od wieku, w którym ubezpieczony stał się niezdolny do pracy. I tak, w przypadku powstania niezdolności do pracy przed ukończeniem 20 lat wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi 1 rok (pkt 1), a w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała po ukończeniu 30 lat, okres ten wynosi 5 lat (pkt 5). Zróżnicowanie to wynika z obiektywnych możliwości objęcia ubezpieczeniem społecznym, które może nastąpić najwcześniej po osiągnięciu wieku, w którym można rozpocząć zatrudnienie (16 lat), lub po ukończeniu nauki. Ustawodawca przyjął, że okres ubezpieczenia (łącznie z okresami nieskładkowymi) dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy przed ukończeniem 20 lat wynosi minimum 1 rok. Jeżeli ubezpieczony ma taki okres składkowy i nieskładkowy

wymagany jest dodatkowy warunek powstania niezdolności do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu, a zatem niekoniecznie w okresie ubezpieczenia.

Spełnienie warunku posiadania wymaganego okresu ubezpieczenia może być niemożliwe z przyczyn obiektywnych, gdy ubezpieczony podejmie zatrudnienie lub inną działalność rodzącą obowiązek ubezpieczenia społecznego kiedy jest już do tego zdolny (po osiągnięciu określonego wieku lub ukończeniu szkoły), a stanie się niezdolnym do pracy w krótkim czasie po objęciu go ubezpieczeniem. Taką sytuację przewiduje przepis art. 58 ust. 3, który stanowi, że jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w ust. 1, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej lub w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe. Chodzi tu o sytuacje, w których objęcie ubezpieczeniem nastąpiło bezpośrednio po tym, gdy zaistniała taka możliwość (w przypadku osoby, która nie pobierała nauki, przed ukończeniem 18 lat, a w przypadku osoby uczącej się - po ukończeniu szkoły) i z powodu powstania niezdolności do pracy ubezpieczenie nie mogło być kontynuowane. Zakłada się tu, że zamiarem ubezpieczonego było kontynuowanie ubezpieczenia lecz w trakcie jego trwania wystąpiło ryzyko ubezpieczeniowe - powstanie niezdolności do pracy. Wynika to ze sformułowania - do dnia powstania niezdolności do pracy miał okresy składkowe i nieskładkowe, co sugeruje, że okres składkowy lub nieskładkowy musi trwać do dnia powstania niezdolności do pracy. W dalszej części przepisu zawarte jest zastrzeżenie, że okresy te muszą trwać nieprzerwanie lub z krótkimi przerwami (do 6 miesięcy). Dopuszcza się zatem przerwy w ubezpieczeniu, które mogą być potrzebne na poszukiwanie pracy lub rozpoczęcie innej działalności.

Aby otrzymać świadczenie, ubezpieczony powinien zostać zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat ((...)) albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub wyższej (ubezpieczony ukończył szkołę podstawową 25.06.1996r. - przepis nie dotyczy osób, które ukończyły tylko szkołę podstawową) oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał okresy składkowe i nieskładkowe. Te założenia (art. 58 ust. 2) ubezpieczonego nie dotyczą, gdyż nie został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat, a pierwszą pracę podjął dopiero w zakładzie karnym mając 25 lat. Z kolei przepis art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy miałby zastosowanie do ubezpieczonego, gdyby wnioskodawca miał 1 rok przepracowany do ukończenia 20 roku życia (tj. do dnia (...)), pod warunkiem że niezdolność powstałaby w czasie ubezpieczenia lub w ciągu 18 miesięcy od jego ustania. Przepis ten dotyczy osób, które - jak ubezpieczony - po ukończeniu szkoły podstawowej nie podjęły dalszej nauki, a zatem miały możliwość wypracowania 1 roku do momentu ukończenia 20 lat życia.

Zgodnie bowiem z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresie m.in. ubezpieczenia (zatrudnienia, a po rozwiązaniu stosunku pracy jeszcze w okresie pobierania zasiłku chorobowego) albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu.

Na podstawie art. 58 ust. 1 cyt. ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2

- ppkt 1 tej ustawy osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat,

- ppkt 2 tej ustawy osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat,

- ppkt 3 tej ustawy osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 3 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat,

- ppkt 4 tej ustawy osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 4 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat,

- ppkt 5 tej ustawy osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Zgodnie z art. 58 ust. 2 cyt. ustawy okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia

- przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub

- przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada w pełni prawu. W systemie ubezpieczeń społecznych funkcjonuje ryzyko ubezpieczeniowe z wystąpieniem którego związane jest zabezpieczenie rentowe, pod warunkiem wszakże, że były opłacane składki na to ubezpieczenie, ewentualnie,

że były to takie okresy, z którymi jest zachowane uprawnienie rentowe, choć nie były opłacane składki. Jeżeli ubezpieczony miał stać się niezdolny do pracy (choćby częściowo), przed ukończeniem 20 roku życia, to powinien wykazać posiadanie w tym okresie co najmniej rocznego okresu ubezpieczeniowego, zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy. Za niedopuszczalną należy uznać wykładnię polegającą na rozdzieleniu zdarzenia ubezpieczeniowego (niezdolności do pracy) z pozostałymi przesłankami ustawowymi, tj. bez osiągnięcia minimalnego stażu ubezpieczeniowego (art. 58 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy), jak też z powstaniem niezdolności do pracy w okresie zatrudnienia lub po jego ustaniu lub w zakresie z art. 57 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy.

Należy podnieść, iż zgodnie z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Ustawa emerytalna wyraźni zaś określa, jakie warunki winien spełnić wnioskodawca ubiegający się o prawo do renty. Wyżej wskazane ustawowe przesłanki ubezpieczony musi jednak spełnić łącznie, nie zaś niektóre czy wybrane przez niego, bez wymaganego powiązania czasowego, wynikającego z treści art. 58 ust. 2 cyt. ustawy. W analizowanym stanie faktycznym nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony nie posiada wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych przed zgłoszeniem wniosku o rentę ani przed ewentualnym pogorszeniem stanu zdrowia w 2007r. (od kiedy datuje się niepełnosprawność), nie spełnia również co najmniej rocznego stażu ubezpieczeniowego jeżeli niezdolność do pracy powstała przed 20 rokiem życia. Niezdolność do pracy – jeżeli powstała w 1994r. - nie powstała w okresie zatrudnienia lub pozostałych okresach, czy w ciągu 18 miesięcy od ich ustania, zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Przyjmując nadto możliwość wniesienia powstałej w 1994r. niezdolności do pracy do zatrudnienia (okres od 2003r. do 2007r.) należałoby wykazać pogorszenie stanu zdrowia w czasie zatrudnienia w ciągu 18 miesięcy od jego ustania. Wówczas jednak (lata 2003-2007) wymagany próg okresów składkowych i nieskładkowych byłby wyższy niż 1 rok, bowiem w latach 2003-2007 ubezpieczony miał ponad 25 lat. Nie ma zatem mowy o naruszeniu prawa ubezpieczonego do konstytucyjnie zagwarantowanego zabezpieczenia społecznego na wypadek niezdolności do pracy, gdyż ubezpieczony nie spełnił warunków określonych w ustawie, od których uzależnione jest to zabezpieczenie. Należy przy tym wyraźnie odróżnić prawo do renty, od innego rodzaju zabezpieczenia społecznego, jakim jest pomoc socjalna w przypadku bezrobocia, czy stanu ubóstwa. Renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest bowiem świadczeniem socjalnym, a jej przyznanie jest możliwe dopiero po spełnieniu wszystkich, a nie tylko niektórych, ustawowych przesłanek o jakich mowa w art. 57 ust. 1 cyt. ustawy.

Jak wynika z powyższego M. P. nie spełnił wszystkich łącznie ustawowych warunków, niezbędnych dla uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Słusznie zatem Sąd pierwszej instancji stwierdził brak podstaw do przeprowadzania dowodu z opinii biegłych sądowych na okoliczność stanu jego zdrowia w zakresie niezdolności do pracy, a w konsekwencji przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Niezasadny jest zarzut pkt 2 apelacji, zwłaszcza, że powoływane jako dowody niezdolności do pracy orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie przesądzają o niezdolności do pracy, gdyż służą one do innego celu niż nabycie na jego podstawie świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Wydawane są bowiem na podstawie ustawy, która nie ma zastosowania przy ustaleniu świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a zatem nie mogą stanowić podstawy, w oparciu o którą uzasadnione jest przyjęcie, że ubezpieczony stał się w dacie w nich wskazanej niezdolny do wykonywania pracy zgodnej z posiadanymi przez niego kwalifikacjami zawodowymi (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010r., sygn. II UK 154/09, niepubl., LEX nr 583803). Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, nawet znacznym, nie jest równoznaczne z orzeczeniem o niezdolności do pracy jako przesłance prawa do renty z ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011r., sygn. II UK 269/10, niepubl., LEX nr 794791).

W powyższym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako niezasadną. Rozstrzygając zaś na podstawie art. 108 § 1 zdanie 1 k.p.c., w punkcie 2 sentencji wyroku, o kosztach postępowania apelacyjnego, w związku z wnioskiem pełnomocnika procesowego z urzędu, przyznał na jego rzecz od Skarbu Państwa kwotę 120 zł, zwiększoną o 23 % tytułem podatku od towarów i usług, mając też na względzie regulacje § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 2 oraz § 2 ust. 1 – ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity : Dz. U z 2013r., poz. 490).

SSA Romana Mrotek SSA Barbara Białecka del. SSO Gabriela Horodnicka

– Stelmaszczuk